

Wat sport beweegt in 2012

Uitvoeringsprogramma Sport 2012
Provincie Fryslân

Inhoudsopgave

1	Het provinciale sportbeleid	3
1.1	Sport in het coalitieakkoord 2011 – 2015	3
1.2	De sportnota ' <i>Sport beweegt Fryslân 2010-2013</i> '	3
1.3	Ambities 2012	4
1.4	De provinciale rol	4
1.5	Basispijlers provinciale sport- en beweegbeleid	5
2	Wat sport beweegt in 2012	6
2.1	Breedtesport	6
2.2	Friese sporten	7
2.3	Talentontwikkeling	7
2.4	Sportevenementen en sportgala	7
2.5	Olympisch plan Fryslân	8
3	Wat geven we uit aan sport in 2012	9

1 Het provinciale sportbeleid

1.1 Sport in het coalitieakkoord 2011 – 2015

In het coalitieakkoord is de volgende passage over sport opgenomen:

Sport

Sport draagt bij aan ons Bruto Nationaal Geluk en kan soms ook van (grote) economische betekenis zijn. Het stimuleren van breedtesport is in essentie een gemeentelijke taak. We zien wel een rol voor ons weggelegd in het versterken van regionale samenwerking onder andere via het Olympisch Plan en het ondersteunen van gemeenten. Friese sporten als keatsen, fierljeppen, frysk damjen en skûtsjesilen kunnen ook de komende jaren rekenen op provinciale steun.

Thialf is van groot belang voor Fryslân, vandaar dat wij vinden dat er binnenkort een keuze moet komen voor de toekomst voor Thialf die leidt tot behoud van de A-status. We zijn bereid mee te investeren in nieuwbouw of verbouw van Thialf, mits is aangetoond dat de exploitatie sluitend is en het bedrijfsleven bereid is een belangrijke rol te spelen.”

Uit: Nije enerzjy foar Fryslân, Coalitieakkoord 2011 – 2015.

Het onderdeel Thialf wordt vanuit de afdeling Kennis en Economie uitgevoerd.

De overige punten komen aan bod in dit uitvoeringsprogramma sport 2012, een uitwerking van de sportnota “Sport beweegt Fryslân 2010-2013”. Er wordt wat meer accent gelegd op de Friese sporten en het Olympisch plan Fryslân. Hiervoor zijn ook extra financiële middelen beschikbaar gesteld.

1.2 De sportnota ‘Sport beweegt Fryslân 2010-2013’

‘Het provinciale sportbeleid heeft als uitgangspunt dat iedereen in Fryslân in de gelegenheid wordt gesteld op een passende manier te sporten en te bewegen’: uit de nota ‘Sport beweegt Fryslân’ vastgesteld door Provinciale Staten in mei 2009. Voor de periode 2010-2013 zijn destijds de volgende ambities voor Fryslân opgenomen:

- sportverenigingen in alle Friese gemeenten zijn voorzien van een breed sport- en beweegaanbod;
- in alle Friese gemeenten, op alle Friese basisscholen zijn vakleerkrachten en combinatiefunctionarissen ingezet conform de toewijzing van VWS;
- in alle Friese gemeenten wordt de breedtesport gestimuleerd door Buurt Onderwijs en Sport (BOS) activiteiten en/of activiteiten in het kader van het Nationaal Actieplan Sport en Bewegen (NASB) en/of activiteiten in dezelfde lijn;
- de sportdeelname onder jongvolwassenen en volwassenen is verhoogd met 10%;
- meer senioren sporten en bewegen bij voorkeur in verenigingsverband;
- het sportaanbod voor mensen met een beperking wordt uitgebreid en meer mensen met een beperking nemen deel aan sport- en beweegactiviteiten.
- het aantal in-actieven in Fryslân is teruggebracht tot maximaal 5% (NASB-norm);
- het aantal inwoners van Fryslân dat aan de beweegnorm voldoet is minimaal 70% voor volwassenen en minimaal 50% voor jeugd (Nationale norm);
- meer inwoners van Fryslân nemen deel aan Friese sporten, het aantal (actieve) leden van kaatsverenigingen wordt verhoogd met 20%;
- jaarlijks stromen er meer talentvolle sporters uit Fryslân door naar een topsportstatus
- jaarlijkse groei van het aantal klein- en grootschalige sport- en beweegevenementen ter promotie van de provincie.

1.3 Ambities 2012

Bovenstaande ambities waren voor een deel gekoppeld aan de inzet van middelen zoals de provinciale koersaccenten sport. Deze koersaccenten zijn komen te vervallen en daarnaast is er met ingang van 2012 een generieke korting van 5% toegepast bij de budgetinstellingen. Aan de andere kant zijn er sinds 2012 weer extra middelen beschikbaar voor de Friese sporten en voor de ontwikkeling van het Olympisch plan Fryslân. De provincie zal zich het komende jaar richten op de volgende speerpunten:

- De inzet van de steunfunctie-instelling Sport Fryslân wordt grotendeels gecontinueerd ten behoeve van:
  - stimulering en ondersteuning gemeentelijk sportbeleid
  - ondersteuning sportverenigingen en sportbonden
  - sportstimulering doelgroepen: jeugd, volwassenen, senioren en mensen met een beperking.
- De inzet van de Friese sportbonden om de bekendheid van de Friese sporten te vergoten en deelname van vooral jeugdigen aan de Friese sporten te verhogen.
- Verankering van de Friese sporten binnen het onderwijs, te beginnen met de sporten Kaatsen en Fierljeppen, door inzet van de afdeling Cios van het Frieslandcollege.
- Topsport Noord (een fusie van Topsport Steunpunt Noord Nederland en het Centrum voor Topsport Onderwijs Heerenveen) zet zich in voor talentvolle sporters in Fryslân en een verhoging van doorstroom naar een topsportstatus.
- Jaarlijks vinden er grootschalige cq bovenlokale sportevenementen plaats ter promotie van de sport en de provincie.
- In het kader van het Olympisch plan 2028 wordt een provinciaal Olympisch plan Fryslân vastgesteld voor de periode 2012-2016

1.4 De provinciale rol

De rol van de provincie is voorwaardenscheppend en ondersteunend op het gebied van:

- Infrastructuur (kwaliteitsbewaking, efficiënte distributie en afstemming van plannen);
- Verbetering van de kwaliteit van kader en versterking van sportverenigingen (blessurepreventie, vrijwilligerswerk, handhaving regelgeving e.d.);
- Coördinatie en afstemming (tussen overheden, sectoren, instellingen en organisaties);
- Initiërend en stimulerend (bij beleidsinnovatie, doelgroepstimulering, preventiebeleid);
- Kennis en informatie m.b.t. de regionale Sport (verzamelen, analyseren en toegankelijk maken van beleidsrelevante data en kennis t.a.v. de Sport).

De provincie Fryslân kiest er voor **geén** rol in te nemen bij het subsidiëren van;

- Sportaccommodaties*);
- topsport en/of professionele sport en/of de begeleiding daarvan;
- directe ondersteuning van sportverenigingen.

Het provinciale sportbeleid is onderdeel van het bredere sociale beleid van de provincie Fryslân dat is vastgelegd in de Sociale Agenda 2008-2011 en de verlenging hiervan in 2012. Het provinciale sportbeleid sluit aan op het beleid van plattelânsprojekten, de (nieuwe) cultuurnota, ERT-beleid en de programmalijnen 'Talinten fan jonge minsken' en 'Kulturele Haadstêd'.

*) uitzondering hierop is Thialf vanwege historische, nationale en economische belangen. Het onderdeel Thialf wordt vanuit de afdeling Kennis en Economie uitgevoerd.

1.5 Basispijlers provinciale sport- en bewegbeleid

Vanuit de taken, verantwoordelijkheden en rol van de provincie zijn er vier pijlers als basis gekozen voor het provinciale sport- en bewegbeleid:

- Breedtesport
- Friese sporten
- Talentontwikkeling
- Sportevenementen

Daarnaast is er het overkoepelende onderwerp op sportgebied:

- Olympisch plan 2028

De acties voor 2012 staan in het volgende hoofdstuk per onderwerp beschreven. De financiële vertaling staat in hoofdstuk 3.

Het provinciale sportbeleid staat op 4 beleidspijlers, te weten Breedtesport, Friese Sporten, Talentontwikkeling en Sportevenementen. Daarnaast is er nog het Olympisch plan 2028 en de provinciale uitwerking hiervan. In onderstaande paragrafen worden per beleidspijler de actiepunten voor 2012 aangegeven en wordt het Olympisch plan Fryslân kort toegelicht.

2.1 Breedtesport

De provinciale activiteiten op het gebied van breedtesport worden uitgevoerd door de steunfunctieorganisatie Sport Fryslân. Voor 2012 zijn de activiteiten verdeeld over de volgende thema's:

Gemeentelijk sport- en beweegbeleid

Gemeenten worden op diverse manieren ondersteund bij de tot standkoming en uitwerking van hun sportbeleid. Er worden informatie- en uitwisselingsbijeenkomsten georganiseerd en er vindt ondersteuning plaats bij de uitvoering van (rijks) regelingen zoals: NASB (Nationaal Actieplan Sport en Bewegen), de regeling voor combinatiefuncties en de regeling voor sportcoaches in de buurt. Daarnaast kan Sport Fryslân voorzien in het werkgeverschap van sportmedewerkers die op basis van bovengenoemde regelingen zijn aangesteld.

Sportbonden en -verenigingen

Het versterken van de sportverenigingen in Fryslân, door o.a. het ondersteunen van sportverenigingen 'op maat' en het organiseren van themabijeenkomsten en scholingen voor vrijwillig kader van de Friese sportverenigingen. Er wordt een website bijgehouden met daarop het complete aanbod van scholingen, cursussen en themabijeenkomsten. Jaarlijks worden er 2.000 maatschappelijke stages binnen de sport gerealiseerd.

Jeugd en Onderwijs

Het verzamelen en beschikbaar stellen van ontwikkelingen en nieuwe (succesvolle) interventies. Het creëren van een goed beweegklimaat voor kinderen (thuis en op school), door een aanbod aan de scholen van succesvolle sportstimuleringsprojecten. Het vergroten van het sportaanbod voor jongeren en kennis over sport en bewegen door aanbod van projecten op school en in de buurt waarbij de jongeren actief betrokken zijn binnen de organisatie.

Volwassenen/Senioren

Invoeren van gezondheidsbeleid en sport in bedrijven. De organisatie van laagdrempelige wandelactiviteiten. Het informeren en stimuleren van sportdeelname senioren, door o.a. nieuwsbrieven, een actuele digitale Sportwijzer Senioren en nieuwe sportstimulerings trajecten in Fryslân. Daarnaast het organiseren van bijscholingen voor het seniorenkader.

Aangepast sporten en bewegen

Inzichtelijk maken en versterken van de provinciale structuur voor aangepast sporten en bewegen, door o.a. de verspreiding van digitale nieuwsbrieven en een sportwijzer Friesland 2012-2013, met het totale sportaanbod voor mensen met handicap.

Realisatie van sport- en beweeggroepen voor mensen met handicap of chronische aandoening en een toename van sporters die zijn ondergebracht bij reguliere sportverenigingen / sportorganisaties. Opstarten sportprogramma's voor kinderen met gedragsstoornissen, de organisatie van een provinciaal G-voetbaltoernooi 4 tegen 4 en stimuleren deelname sportaanbieders aan "de maand van aangepast sporten".

Informatie en Kennis punt

Sport Fryslân levert de input voor het IKP (informatie en kennispunt), onderdeel sport.

2.2 Friese sporten

Binnen deze beleidspijler staat het stimuleren van de Friese sporten centraal. Het doel is behoud van de traditionele sporten, omdat deze een aanzienlijke bijdrage leveren aan de culturele, promotionele en economische waarde (en het imago) van Fryslân. In de sportnota “sport beweegt Fryslân 2010-2013” zijn een zestal Friese sporten benoemd: kaatsen, fierljeppen, skûtsjesilen, het Fries dammen, (school)schaatsen en de Fryske hynstesport.

Sportbonden Friese sporten

Een aantal Friese sportbonden (kaatsen, fierljeppen, skûtsjesilen, damjen frysk spul) ontvangen jaarlijks een budgetsubsidie. Er zijn productafspraken gemaakt over de activiteiten die zij in 2012 gaan uitvoeren.

Verankering Friese sporten binnen het onderwijs

Binnen de afdeling Cios van het Frieslandcollege wordt via het kaats- en fierljepproject specifieke aandacht besteed aan deze sporten. Er wordt een opleiding tot kaats- en fierljepprainer aangeboden, gekoppeld aan allerlei sportprojecten bij de basisscholen en sportverenigingen. Het kaatsen staat ook in het kader van de WK kaatsen in Fryslân dit jaar.

Subsidieregeling Friese sporten

Met ingang van 1 april 2012 is het mogelijk om subsidie aan te vragen voor sportclinics en sportevenementen op het gebied van de Friese sporten. De evenementen moeten minimaal een bovengemeentelijk karakter hebben, bij de sportclinics gaat het om projecten van maximaal 6 maanden.

Fryske Olympiade en provincie Fryslân prijs

In 2013 zal de eerste Fryske Olympiade worden gehouden. Dit is een evenement waarbij op één locatie topwedstrijden van 3 Friese buitensporten kunnen worden bekeken: kaatsen, fierljeppen en skûtsjesilen. Rondom de wedstrijden zijn er allerlei activiteiten en clinics.

Jaarlijks wordt er bij de gezamenlijke concoursen Fryslân een provinciale prijs verreden die betrekking heeft op ‘it Fryske Hynder’; de provincie Fryslân prijs. Deze concoursen worden gehouden in: Dokkum, Garyp, Buitenpost, Rijs, Drogeham en Workum.

2.3 Talentontwikkeling

De provincie stelt het doel bij te dragen in de ontwikkeling en begeleiding van sporttalenten in Fryslân. In 2012 verstrekt de provincie een subsidie aan Topsport Noord (voorheen Topsport Steunpunt Noord en het Centrum voor Topsport Onderwijs Heerenveen) ten behoeve van:

- Het ondersteunen en begeleiden van talentvolle sporters in Fryslân
- Het onderhouden en versterken van een faciliteitnetwerk rondom de sporttalenten
- Doorontwikkeling en groei van de talentenacademie
- Samenwerking met LOOT- en sportvriendelijke scholen
- Het versterken van de kernsporten turnen, zwemmen en judo in de breedte, dat wil zeggen toegankelijk maken voor meer talenten uit de provincie
- Het opzetten en ontwikkelen van talentenprogramma's in andere takken van sport zoals kunstrijden, badminton, waterpolo, zeilen/surfen en ijshockey.

2.4 Sportevenementen en sportgala

De provincie hecht veel waarde aan de organisatie van bovenlokale sport- en bewegeevenementen, voornamelijk aan de deelname en de publieke belangstelling voor deze evenementen. In 2012 stelt de provincie subsidie beschikbaar:

- grootschalige sportevenementen met een internationaal of landelijk karakter op topsportniveau
- nieuwe breedtesportevenementen met minimaal 1.000 deelnemers
- bijzonder grootschalige sportevenementen in het kader van het Olympisch plan Fryslân zoals het WK kaatsen in 2012 in Fryslân en de Special Olympics nationaal in 2014.

Daarnaast worden er op het gebied van de Friese sporten sportclinics en bovenlokale sportevenementen gesubsidieerd zoals de gezamenlijke concoursen Fryslân (it Frysk hynder) en het NK fierljeppen.

Sportgala Fryslân

In 2012 is er voor de derde keer een Sportgala Fryslân georganiseerd. Naast het uitreiken van de provinciale sportprijs - de sportoeverprijs - zijn er prijzen uitgereikt in de volgende categorieën: sportvrouw, sportman, sportploeg, gehandicapte sporter, sporttalent, sportvrijwilliger en Friese sporten. Het sportgala wordt onder leiding van Sport Fryslân georganiseerd door de Gemeenten Heerenveen en Sneek, sportstad Heerenveen, Topsport Noord en De Friesland zorgverzekeraar. De provincie levert een financiële bijdrage en reikt de provinciale sportprijs uit.

2.5 Olympisch plan Fryslân

Nog niet opgenomen in de sportnota 2010-2013 zijn de ontwikkelingen met betrekking tot het Olympisch plan 2028. In IPO verband heeft de provincie Fryslân aangegeven medewerking te verlenen aan een provinciale uitwerking van het Olympisch plan 2028.

In 2011 is een tijdelijk projectleider aangesteld (0,3 fte) voor het opstellen van een Olympisch plan Fryslân. In het eerste half jaar van 2012 zal dit plan aan Provinciale Staten worden voorgelegd. Het doel van dit plan is om met een integrale aanpak en bundeling van krachten het sportklimaat in Fryslân te optimaliseren, vanuit de gedachte "heel Nederland / Fryslân op Olympisch niveau". Er is dus niet zozeer sprake van nieuwe ontwikkelingen als wel het anders labelen van de activiteiten. Pas in 2016 zal beoordeeld worden of Nederland een bid zal uitbrengen op de Olympische spelen in 2028. Mocht dat het geval zijn, dan wil de provincie Fryslân daarin nadrukkelijk een rol spelen.

Ten aanzien van het Olympisch plan 2028 vindt er afstemming plaats met de provincies Groningen en Drenthe. Hierbij kan gedacht worden aan het (meer) inzetten van bepaalde provinciale specialisaties voor het hele Noorden: Topsport Noord (Fryslân), sportkennisplein (Groningen) en een evenementenkalender (Drenthe).

Uitgaven sport	2012 Structureel	2012 Incidenteel
Breedtesport Subsidie steunfunctie Sport Fryslân	567.728	
Friese sporten Kaatsbond Ljeppersboun Bûn Damjen frysk spul Stifting foar de neiteam (SKS / IFKS) Watersportvereniging Sneek Verankering Friese sporten in het onderwijs Sportclinics en sportevenementen op het gebied van de Friese sporten Prijzen Fryske Olympiade Overig Friese sporten	42.746 6.460 6.460 6.470 4.518 50.000 50.000 5.000 9.700	
Talentontwikkeling Subsidie aan Topsport Noord (voorheen Topsport Steunpunt Noord) Talenten academie Heerenveen (laatste jaar van een meerjarige startsubsidie). Versterking kernsporten en talentontwikkeling (i.h.k.v. Olympisch plan)	24.895*	 27.000 50.000
Provinciale Sportprijzen Bijdrage sportgala (i.h.k.v. Olympisch plan)	15.300	
Sportevenementen Budget grootschalige sportevenementen Bijzondere grootschalige sportevenementen (i.h.k.v. het Olympisch plan)	102.724	 50.000
Olympisch Plan Fryslân Provinciale uitwerking Olympisch plan 2028 Kosten projectleider 0,3 fte		 37.500
Overig Kosten formatie sport Resterend budget tijdelijk budget sportnota		 50.000 7.526
TOTAAL 2012: 1.089.132	867.106	222.026

*) dekking uit sociaal beleid (Sif)